

Beredskapsplan

Anvisning

Vem omfattas av skyldigheten?

Beredskapsskyldigheten gäller **vattentjänstverk** och **partivat-tentjänstverk**. Skyldigheten omfattar:

- utarbetande av en beredskapsplan
- genomförande av nödvändiga åtgärder utifrån planen
- övning av verksamheten för att säkerställa motståndskraft mot störningar

Varför upprättas planen?

Vattentjänstverket ansvarar för tillgången till vattentjänster för de fastigheter som är anslutna till dess nät även i störningssituationer. Beredskapsplanen är **verkets eget praktiska verktyg** som används för att:

- förebygga störningar
- agera kontrollerat vid störningssituationer
- återställa verksamheten till normalläge så smidigt som möjligt

Planen ska vara realistisk, uppdaterad och användbar i det dagliga arbetet. Den bör innehålla tydliga handlingsanvisningar för olika störningssituationer (t.ex. elavbrott, rörbrott, förorening av vatten). Att introducera och utbilda personalen i planen är en central del av beredskapen.

Vad ska beaktas vid utarbetandet av planen?

- Beredskapen ska genomföras i samarbete med andra aktörer och beredskapsplanen ska samordnas med andra planer, såsom kommunens beredskapsplan.
- Planen ska utarbetas i proportion till verkets storlek, struktur och verksamhetens omfattning.
- Planen ska omfatta kritiska funktioner och hela servicekedjan, inklusive upphandlade tjänster och underleverantörer.
- I planen ska störningssituationer inom vattenförsörjningen och -distributionen samt ledningen och behandlingen av avloppsvatten (spillvatten) beaktas i den utsträckning de hör till verkets uppgifter.

Lag om vattentjänster: Vattentjänstverkets beredskap (15 a §)

Vattentjänstverket ska utarbeta en beredskapsplan som omfattar riskhantering och beredskap för störningssituationer, öva verksamheten för att säkerställa motståndskraften och vidta de åtgärder som behövs enligt planen. Vattentjänstverkets beredskapsplan är en sekretessbelagd handling. Planen ska uppdateras vid behov och minst vart sjätte år samt trots sekretessbestämmelserna ges in till tillsynsmyndigheterna och räddningsmyndigheten samt på begäran till kommunen.

Vattentjänstverket ska samordna beredskapsplanen med kommunens beredskapsplanering, den riskhanteringsplan för produktionskedjan för hushållsvatten som avses i hälsoskyddslagen, den släckvattenplan som avses i räddningslagen och den beredskapsplan som avses i miljöskyddslagen. En beredskapsplan enligt denna lag behöver inte utarbetas separat till den del en motsvarande plan, riskbedömning eller handling har utarbetats med stöd av någon annan lag.

Närmare bestämmelser om beredskapsplanen finns i [statsrådets förordning 1173/2025](#)

Ju bättre verksamheten har planerats och getts anvisningar i förväg, desto lättare är det att agera i en störningssituation. Det är bra att planen även finns tillgänglig i utskriven form med tanke på el- och kommunikationsstörningar.

Övningar i störningssituationer är en central och lagstadgad del av beredskapen och ska beskrivas i planen. Även planering av kommunikationen under störningssituationer är en väsentlig del av beredskapsplanen.

De minimikrav som ställs på beredskapsplanens innehåll anges i [statsrådets förordning om vattentjänster \(4 §\)](#).

Uppdatering och inlämning av planen

Beredskapsplanen ska hållas uppdaterad. Planen ska uppdateras vid behov, dock minst vart sjätte år (eller vart fjärde år om det rör sig om en CER-anläggning, dvs. en aktör som omfattas av lagen om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och förbättrande av motståndskraften ([310/2025](#))).

Dessutom ska behovet av att uppdatera planen alltid bedömas efter en betydande störning eller avvikelse.

Den aktuella planen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten och räddningsmyndigheten samt på begäran till kommunen. Beredskapsplanen är en sekretessbelagd handling och informationssäkerheten ska beaktas vid handläggningen av planen. Till livskraftcentralen ska planen lämnas in via en informationssäker blankett: <https://asiointipalvelu.ahtp.fi/forms/3405045>

Förhållande till andra planer

Av vattentjänstverk krävs ofta beredskapsrelaterade planer även med stöd av annan lagstiftning än lagen om vattentjänster. Den beredskapsplan som avses i lagen om vattentjänster behöver inte utarbetas separat till de delar där en motsvarande plan, riskbedömning eller annan handling har upprättats med stöd av någon annan lag.

Vattentjänstverket ska dock säkerställa att tillsynsmyndigheten får information om hur och var kraven har behandlats. Planer som baseras på olika lagar ska tillsammans bilda en enhetlig helhet.

Tidsplan

Den beredskapsplan som avses i lagen om vattentjänster ska utarbetas senast **den 1 januari 2030**.

Var får man mer information om hur planen ska utarbetas?

Handböcker, anvisningar och mallar som har utarbetats under den tidigare lagen om vattentjänster kan fortfarande användas i tillämpliga delar vid utarbetandet av planen:

- [Vattentjänstverkets handbok i beredskap för störningssituationer](#) (för stora verk, Vesihuoltopooli)
- [Vesihuollon häiriötilanteet ja niihin varautuminen](#) (tillgänglig bara på finska, för små verk, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry)
- [Verksamhetskort för störningssituationer](#) (tillgängliga för medlemmar i Finlands Vattenverksförning rf)
- [En beredskapsplan av god kvalitet tryggar verksamheten vid störningar](#) (inspelning av NTM-centralens webinarium den 5 juni 2023, på finska)

Uppdaterade handböcker och anvisningsmaterial bereds, och denna verksamhetsanvisning uppdateras i takt med att de färdigställs.